

РОЗДІЛ 2. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

ОСНОВНІ ІНТЕРЕСИ США У КРАЇНАХ «ТРЕТЬОГО СВІТУ»

MAIN INTERESTS OF THE USA IN "THIRD WORLD" COUNTRIES

У статті досліджено процес та причини формування США як глобального геополітичного лідера, висвітлено основні аспекти сучасного геополітичного становища США у світі. У роботі висвітлено вплив політики США на геополітичну трансформацію країн Латинської Америки та Африки, а також визначено основні інтереси Сполучених Штатів у цих регіонах. Сполучені Штати Америки мають величезні геополітичні ресурси, маючи одну з найефективніших економічних систем, будучи найбільшою військовою державою планети, володіючи колосальними культурними ресурсами та беручи активну участь у багатьох інститутах глобального і регіонального рівня. Тому у статті аналізуються основні тенденції регіонального розвитку та вплив політики Вашингтона на конфігурацію сил в латиноамериканському та африканському регіонах, особливо у контексті міжнародної системної нестабільності. Як основні фактори американської зацікавленості регіонами виділяються такі: джерело енергоресурсів, важливий геостратегічний транзитний вузол, а також наявність важливих інтересів національної безпеки США, враховуючи союзницькі відносини з низкою країн регіону.

Ключові слова: США, глобальне лідерство, Латинська Америка, Африка, світовий політичний порядок.

политического лидера, освещены основные аспекты современного геополитического положения США в мире. В работе освещено влияние политики США на геополитическую трансформацию стран Латинской Америки и Африки, а также определены основные интересы Соединенных Штатов в этих регионах. Соединенные Штаты Америки имеют огромные геополитические ресурсы, а также одну из самых эффективных экономических систем, будучи крупнейшей военной державой планеты, обладают колоссальными культурными ресурсами и принимая активное участие во многих институтах глобального и регионального уровня. Поэтому в статье анализируются основные тенденции регионального развития и влияние политики Вашингтона на конфигурацию сил в латиноамериканском и африканском регионах, особенно в контексте международной системной нестабильности. В качестве основных факторов американской заинтересованности регионами выделяются следующие: источник энергоресурсов, важный геостратегический транзитный узел, а также наличие важных интересов национальной безопасности США, учитывая союзнические отношения с рядом стран региона.

Ключевые слова: США, глобальное лидерство, Латинская Америка, Африка, мировой политический порядок.

УДК 332.1

<https://doi.org/10.32843/infrastruct37-2>

Бобровник В.М.

студентка

Університет державної фіскальної служби України

Коляда О.В.

к.е.н., доцент,

доцент кафедри міжнародної економіки

Університет державної фіскальної

служби України

The article explores the process and reasons for the formation of the United States as a global geopolitical leader, outlines the main aspects of the current geopolitical position of the United States in the world. The paper highlights the impact of US policy on the geopolitical transformation of Latin America and Africa, as well as identifies the main interests of the United States in these regions. The United States as a global power is actively influencing the formation of the world geo-strategic map. The United States of America has enormous geopolitical resources, having one of the most effective economic systems, being the largest military power in the planet, possessing tremendous cultural resources, and being active in many global and regional institutions. Therefore, the article analyzes major regional development trends and the impact of Washington's policy on the configuration of forces in Latin American and African regions, especially in the context of international systemic instability. The United States of America today has a huge impact on the global community, and is the only superpower in the world. Their political, military, cultural, financial and economic advantages are undoubted, they feature the largest multinational corporations with the latest technologies and high quality services, and their geographical location gives them many advantages in pursuing their geopolitical course. It is worth noting that throughout the history of the United States, they have made a difficult path to being a world leader, forming, as a result, one of the most effective, competitive and innovative models of socio-economic development in today's environment. The main factors of US interest in the regions are the following: energy source, important geostrategic transit hub, and the presence of important US national security interests, given allied relations with several countries in the region. The 21st century, especially its initial stage, will depend largely on the United States – from what international order it will strive to build, which strategy will be followed, which foreign policy tasks will be put before and among other actors. Finally, the United States at the present time retains a unique place in the modern world.

Key words: USA, global leadership, Latin America, Africa, world political order.

Постановка проблеми. Сучасні міжнародні відносини розвиваються під впливом двох протилежних тенденцій: з одного боку, відбувається глобалізація та зростання світових політичних та фінансово-економічних зв'язків, а з іншого – спостерігається регіоналізація міжнародних відносин, поглиблення регіональних інтеграційних процесів.

Завдяки геополітичному положенню чималий вплив на міжнародні процеси має зовнішня полі-

тика США. Якщо відстежувати світову історію, бачимо, що американська влада завжди прагнула направляти розвиток своїх регіонів у потрібне русло та зберігати домінуюче становище в світі.

Протягом своєї історії з дня заснування Сполучені Штати Америки були з одним із ключових чинників міжнародних відносин.

Починаючи з середини ХХ ст., ставши однією з двох наддержав, США стали активно проявляти

себе в міжнародних справах, формуючи свої національні інтереси та виробляючи власну стратегію зовнішньої політики, керуючись перш за все національними інтересами. Як і личить наддержаві, Сполучені Штати прагнули організувати свою зовнішню політику на всіх напрямках. Вато звернути увагу на латиноамериканський та африканський напрями як одні з найважливіших та найперспективніших.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблемам відносин США з Латинською Америкою та Африкою присвячені роботи таких вітчизняних та іноземних дослідників, як Андре Гундер Френк, Іммануїл Валлерстайн, Джейн Шнейдер, Ерік Волф та інші.

Постановка завдання. Метою роботи є дослідження основних інтересів США у країнах Латинської Америки та Африки.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Якби всі країни світу розвивалися рівномірно, однаковими темпами, то нині світова економіка була б структурно-функціонально однорідною.

Загальна тенденція полягає в тому, що протягом двох століть (XIX і XX ст.) усе більше країн і народів прагне перейти від доіндустріального економічного рівня до індустріального, а домігшись значних успіхів на шляху індустріального економічного зростання, роблять спроби перейти до етапу постіндустріального розвитку. Процеси зростання і розвитку окремих країн і глобальної економіки загалом характеризуються нерівномірністю, нестійкістю, кумулятивністю, конвергенцією і дивергенцією.

Для пояснення сутності розвитку світової економіки найбільш визнаною є концепція розвитку світу в вигляді моделі «центр – периферія». Її формування і розвиток йшли в межах політичної економії та інших наук на Заході, починаючи з кінця XIX ст., особливо активно після Другої світової війни. В кінці 40-х і в 50-х рр. в західній історіографії переважав погляд про незалежний розвиток Заходу. Дискусія про особливості розвитку була розпочата роботами Френка (1967), який стверджував, що слабкий розвиток країн третього світу (периферія) був результатом їх експлуатації країнами зростаючого капіталізму (зона центру). Це здійснювалося через поділ праці, витяг додаткового продукту і створення ринку для поширення продуктів технологічно розвинених країн. Склалися поняття «центр» і «периферія». При цьому підкреслювалося, що слабкий розвиток периферійних суспільств – не результат їхньої архаїчної структури, а зумовлений їхніми історичними зв'язками з високорозвиненими центрами [1, с. 178–182].

Відповідно до такої моделі розвитку світової економіки вважається, що індустріально розвинені країни – це центр сучасного економічного зрос-

тання, а країни, що розвиваються, – периферія індустріального економічного розвитку.

Спираючись на ідеологічні засади зовнішньої політики США і її пріоритети в постбіполярній системі міжнародних відносин, слід розглянути один з основних векторів США – регіон Латинської Америки.

Розглядаючи Латинську Америку, можна відзначити, що в останні два десятиліття стратегія Вашингтона в Латинській Америці ґрунтувалася на двох базових принципах.

Просування вільної торгівлі, фінансової сфери, охорони і розвитку демократії в політиці, незаконної міграції і наркотрафіку.

Країни Латинської Америки і Карибського басейну входять у так званий «природний» резерв експансіоністської геополітики правлячого класу США.

У пошуку своїх концептуальних основ США виділили основний вектор зовнішньої політики – це Латинська Америка. Нині важливість країн Латинської Америки зросла, оскільки їхня політика може істотно змінити геополітичну картину світу. Головний напрям Латинської Америки – це прагнення звільнитися від впливу США й оголосити себе вільним актором на міжнародному просторі. Більшість південноамериканських країн – це колишні колонії Іспанії та Португалії. Латиноамериканський регіон відіграє більш значну роль у сучасному світі. Цьому сприяють величезні природні ресурси регіону, економічні успіхи, а також місце на міжнародній арені.

У всіх країнах цього великого географічного району, починаючи з зародження креольських аристократій, національний проект завжди був дуже слабким. Місцева олігархія була ніяк не пов'язана з європейськими країнами, які здобули цей регіон. Формування США як держави в Новому Світі відбувалося на основі власного національного проекту, зі своїми нормами і правилами життя, а також експансіоністськими устремліннями.

Країни Латинської Америки – найближчі сусіди США. Крім сильних країн, таких, як Бразилія, Мексика або Аргентина, в регіоні є величезна кількість слабких розграбованих держав, які за рівнем багатства і розвитку можуть конкурувати з найбіднішими країнами Африки чи Близького Сходу. Однак навіть передові латиноамериканські економіки не можуть похвалитися порядком і політичною стабільністю [2].

США вкрай жорстко поведуться зі своїми найближчими сусідами. Лідери латиноамериканських країн можуть мати на словах різні відносини з США. Це може бути і відверто антиамериканський уряд, що надає деякий опір політиці США в регіоні, і поміркований уряд, що намагається лавірувати, й американські маріонетки. У будь-якому разі уряди цих держав сильно (часом вкрай сильно) зале-

жать від США. Населення латиноамериканських країн, незалежно від риторики уряду, як правило, ставиться до США вороже.

Розрахунок для США очевидний: ніхто з їхніх південних сусідів не становить для США загрози, при цьому Латинська Америка справно постачає США майже безкоштовну робочу силу і ресурси. США регулярно і майже відкрито втручаються у внутрішні справи латиноамериканських держав (недоторканні мабуть тільки британські колонії в Латинській Америці), перешкоджаючи їхньому посиленню. У хід йдуть як економічні і політичні засоби, так і державні перевороти і фізичне усунення тисяч людей.

Латиноамериканські країни були орієнтовані на виробництво сільськогосподарської продукції та видобуток природних ресурсів (з мінімальною доданою вартістю), а історія їхнього становлення рясніла прикладами зради національних інтересів.

Місцеві олігархи відчували комплекс неповноцінності і завжди шукали виправдання своєму расистському і дискримінаційному поведженню щодо місцевого населення на прикладі імперій (спочатку прикладом були Іспанія і Португалія, пізніше Великобританія, а потім і американська доктрина Монро) [3].

Безсумнівно, що причиною імперської політики Вашингтона щодо країн Латинської Америки і Карибського басейну значною мірою стала їхня економічна відсталість, а також їхня прихильність до диктаторських режимів не тільки на протязі всього ХХ століття, але і нині.

Латинська Америка займає особливе місце в системі американського глобального панування, насамперед як постачальник сировини та джерел енергії. Слід зазначити, що 25% всіх сировинних ресурсів, які споживають Сполучені Штати Америки, надходять із латиноамериканського субконтиненту.

У Латинській Америці знаходяться 35% світових запасів гідроенергетики, 27% вугілля, 24% нафти, 8% газу і 5% урану. До цього потрібно додати 40% світового біорізноманіття та 25% світового лісового покриву. У цьому регіоні знаходяться стратегічно важливі родовища корисних копалин (боксити, колтан, ніобій, торій), які необхідні для виробництва військової техніки й озброєння.

Зростаючий попит на природні ресурси, такі необхідні для нових виробничих потужностей, привів до масового притоку іноземних інвестицій у видобувну сферу. Причому основний капітал йде зі США, іноді під брендом канадських компаній, які виглядають більш привабливими через більш поважне ставлення до охорони навколишнього середовища [4].

З усіх держав Латинської Америки Бразилія є явно одним з пріоритетних напрямів американської зовнішньої політики в регіоні.

Причина криється не тільки у визнанні за бразильським державою лідерства в біопаливній галузі, але і в розумінні ролі Бразилії в регіоні і усвідомленні її глобальних амбіцій. Визнання за Бразилією статусу «Центру» регіону веде за собою посилення співпраці на двосторонньому і регіональному рівнях.

Відмінною рисою країн Латинської Америки в останні роки стало їхнє прагнення до регіональної інтеграції. Серед безлічі інтеграційних об'єднань можна виділити УНАСУР, який об'єднав держави Південної Америки, Тихоокеанський альянс (Мексика, Перу, Чилі, Колумбія), що відрізняється особливим динамізмом в економічній сфері, і Спільноту країн Латинської Америки і Карибського басейну (СЕЛАК), в яку увійшли всі 33 країни регіону, включаючи Кубу, а США і Канада залишилися за межами об'єднання. СЕЛАК багато в чому виник як альтернатива Організації американських держав, що традиційно знаходиться під впливом Вашингтона. Водночас інтеграційні процеси в регіоні ускладнює наявність цілої низки об'єднань, які дублюють одне одного, а також внутрішні протиріччя учасників, що часто заважають їм створювати зони глибокої інтеграції і більш ефективно координувати свої дії, в тому числі під час кризових ситуацій. Все більш явним стає бажання латиноамериканських країн активніше брати участь у світовій політиці як самостійний гравець. Особлива роль у цьому належить найбільшій країні Латинської Америки – Бразилії, яка претендує на місце постійного члена в Раді безпеки ООН і члена «Великої двадцятки». За країнами Латинської Америки зарезервовано два місця серед непостійних членів. Ради безпеки ООН (нині ці місця займають Аргентина і Чилі). Таким чином, можна зробити висновок, що важливими нововведеннями у міжнародних відносинах держав Латинської Америки спочатку ХХІ ст. стали: більш відчутне зниження престижу і впливу США в регіоні; формування латиноамериканських структур і схем регіональної взаємодії; все більш упевнений економічний підйом низки провідних латиноамериканських країн на чолі з Бразилією. Це і допомогло посиленню взаємозв'язків держав Латинської Америки за межами власного регіону. Позиції багатьох країн Латинської Америки під час кризи в Сирії і в Україні показали, що вони ніяк не хочуть йти в системі зовнішньої політичної діяльності Америки, а мають свою обґрунтовану думку. Загалом можна констатувати, що велика частина країн Латинської Америки зацікавлена в перерозподілі глобальної влади на користь країн, що розвиваються. У взаємозв'язку з цим вони виступають за зміну світової фінансової архітектури і за трансформування засад політичного регулювання системи міжнародних взаємин [5, с. 234].

Головні проблеми відносин США та Латинської Америки можна поділити на 2 основні категорії:

регіональні, що охоплюють відразу кілька країн, і локальні, що зачіпають специфічності двосторонніх проблематичних відносин.

Розглядаючи загальні регіональні проблеми, можна виокремити такі основні блоки проблем: труднощі пересування, проблеми забезпечення безпеки людей Сполучених Штатів і країн Латинської Америки, проблеми енергетики, проблеми міграції та безпеки. Сучасні проблеми міграції та безпеки людей вважаються головними для Сполучених Штатів і країн Латинської Америки. Ці дві проблеми в основному пов'язані з Мексикою, Колумбією, Болівією і деякими невеликими країнами Карибського басейну. Причинами гострих міграційних проблем вважаються низький рівень якості життя в країнах Центральної Америки і велика економічна та соціальна нерівність у регіоні, що призводить до масового переселення людей у Сполучені Штати.

Згідно з доповіддю Департаменту ООН з економічних і соціальних питань, опублікованою 11 вересня 2013 року, найбільшими у світі міграційними коридорами стали Мексика і США. У США проживає найбільша кількість мігрантів – 47 мільйонів чоловік. Також можна виділити, що проблеми безпеки громадян щільно пов'язані з міграційними викликами і містять у собі такі «підпроблеми», як наркотрафік, поширення нелегальної зброї, незаконний оборот коштів, зростання злочинності. Так само це призводить до нестабільної і небезпечної ситуації на кордонах зі США, переселення громадян країн в основному Центральної Америки у найбільш спокійні і безпечні умови проживання в Сполучених Штатах.

Наступна проблема пов'язана з енергетичними викликами. Розроблення нових джерел енергії і, відповідно, нових технологій в цій сфері вважається однією з головних цілей співробітництва Сполучених Штатів з країнами Латинської Америки.

Пріоритетними напрямками в цій проблемі стають розвиток відносин із Бразилією як лідером у сфері виробництва і торгівлі, співпраця з Мексикою щодо ліміту викидів парникових газів, інвестування в науково-технічне співробітництво з Чилі в сфері сонячної енергії, з Сальвадором – у сфері геотермальної енергії.

Міграційні виклики, проблеми безпеки та енергетика є основними питаннями. Однак є, по-перше, варіації формулювання кола проблем, по-друге, доповнення списку питань відносин США і Латинської Америки. Можна виділити три пріоритетних напрями американського стратегічного курсу щодо Латинської Америки: боротьба з бідністю і соціальною нерівністю шляхом розвитку соціальних і економічних можливостей кожної людини в регіоні і розвитку конкурентоспроможності; надання безпеки громадянам США і країнами Латинської Америки, а також забезпечення зростання і зміцнення

демократичних інститутів і захист прав людини в регіоні [6].

Другий пріоритетний напрям пов'язаний із міграційними викликами, проблемою наркотрафіку і зростанням злочинності. Основний акцент полягає на цьому стратегічному напрямі, пояснюючи соціальну та економічну неспроможність, що стосуються відносин Сполучених Штатів з латиноамериканськими державами.

Третій напрям належить до традиційно значущої для США проблеми стійкості демократичних інститутів. Велика частина демократичного дискурсу в офіційних джерелах більшою мірою пов'язана з певною обстановкою – переворотом у Гондурасі, якому було присвячено значну кількість виступів американської верхівки.

Таким чином, проблема демократії і прав людини істотно пов'язана з ситуаційним контекстом, як зазначалося в питанні з Гондурасом, а також із проблемою прав людини в Колумбії.

Нині важливість країн Латинської Америки зросла, оскільки їхня політика може істотно змінити геополітичну картину світу. Головний напрям Латинської Америки – це прагнення звільнитися від впливу США й оголосити себе вільним актором на міжнародній арені. Країни латиноамериканського регіону в сучасному світі намагаються побудувати нові економічні і політичні відносини з Китаєм, Росією, Індією, країнами АТЕС, тим самим намагаючись знайти противагу тиску США в регіоні [7, с. 186].

Наступний континент периферії, якому слід приділити увагу, – це Африка як безпосередня зона інтересів США.

Колишня бельгійська колонія Конго (нині Демократична Республіка Конго) також після здобуття незалежності в 1960 році була в громадянській війні, в якій опосередковано були задіяні і деякі закордонні сили. Радянський Союз підтримував прем'єр-міністра Патріса Лумумбу (втім, через брак коштів на демонстрацію сили за межами своїх кордонів підтримка виражалася більше на словах, ніж у діях); а колишні колонізатори-бельгійці підтримували відділення південної провінції Катанга, багатой на природні копалини. США, в свою чергу, сприяли поваленню Лумумби (який був убитий в 1961 році, ймовірно, за згодою ЦРУ) і передачі влади головнокомандувачу армією Мобуту Сесе Секо. Конго (в 1971 році отримало назву Республіка Заір) навіть після завершення Холодної війни являло собою прозахідну диктатуру, яка у фінансовому відношенні активно підтримувалася Штатами.

У 1979 році в Нікарагуа рух сандіністів за активної фінансової підтримки Куби і Радянського Союзу скинуло династію диктаторів Сомоси. У відповідь на це США почали озброювати антикомуністичних контрас. Підсумком стала кривава

громадянська війна в Нікарагуа і в сусідньому Гондурасі, в якій контраст за підтримки американських військ протистояли сандіністам. Жертвами конфлікту стали 50 тисяч осіб.

Соціалістичний Фронт національного визволення, що протистояв консервативному уряду в розташованому неподалік від зони конфлікту Сальвадорі, також отримував через сандіністів і кубинський уряд радянську зброю. США зі свого боку в період з 1981 по 1991 рік виділили уряду в Сан-Сальвадорі 5,5 мільйона доларів США економічної та військової допомоги [8].

На прикладі Нікарагуа і Сальвадору стає зрозуміло, як в умовах протистояння двох блоків навіть громадянські війни в країнах третього світу могли тривати десятиліттями, підігриваючись наддержавами і країнами регіону, що знаходяться під їхнім впливом. Ці конфлікти роздувалися за рахунок поставок озброєння і навмисно посилювалися, щоб практично за будь-яку ціну перешкодити перемозі протестуючого блоку.

Країни третього світу і без впливу протистояли одна одній Сходу і явно не були мирним місцем у другій половині ХХ століття. Не в останню чергу внаслідок європейського колоніального панування й економічної переваги Заходу, а також через відсутність розуміння, наскільки цінним є мирне вирішення конфліктів – це розуміння в північній півкулі було здобуто після мільйонів загиблих в двох світових війнах – у великій частині Африки, а також у багатьох регіонах Азії були і тривають соціальні та етнічні конфлікти, регіональні та громадянські війни.

Ці конфлікти підігривалися Холодною війною, відбувалася їх ескалація, часто через це вони затягувалися і ставали розмінною монетою в ідеологічному конфлікті Заходу і Сходу. При цьому Холодна війна надавала місцевим владним елітам великий простір для дій. Вони могли розраховувати на солідну зарубіжну підтримку в своїй боротьбі за владу і нерідко могли зіштовхувати між собою наддержави заради власної вигоди. Якщо до 1945 року опозиційні рухи, які виступали проти уряду в будь-якій країні третього світу (найчастіше йшлося про західний колоніальний уряд), були ізольовані від зовнішнього світу, то тепер ідеологічні противники того чи іншого режиму мало не автоматично отримували сильного союзника.

У кінцевому рахунку, найбільше через заострення ситуації в гарячих точках страждали народи країн третього світу. Про це свідчать не тільки 22 мільйони людських жертв у результаті Холодної війни (практично всі ці люди загинули за межами ключових територій північної півкулі) і триваюче зuboжіння багатьох конфліктних регіонів третього світу, а й наслідки військовотехнічного військового постачання сторін регіональних конфліктів, яке забезпечили наддержави. Навіть сьогодні, через двадцять років після завершення

Холодної війни, міни, які мільйонами закладалися під час тодішніх збройних конфліктів у таких країнах, як Ангола, Мозамбік, Афганістан або Нікарагуа, заважають економічному розвитку цих держав і гублять безневинних людей.

Нині, в умовах глобальної нестачі ресурсів, насамперед енергетичних, країни Африки виступають тим партнером, співпраця з яким є стратегічно необхідною. У зв'язку з цим наростає боротьба за цей геополітичний ресурс. Одним із найбільш «сильних» конкурентів, які претендують на право бути головним партнером для Африки, є США [8].

Останнім часом Вашингтон демонструє високий інтерес до цього регіону, що підтверджується нещодавніми спробами розгорнути широкомасштабну багатогалузеву програму взаємодії з країнами Африки. Йдеться про саміт «США – Африка» 4–6 серпня 2014 р, який пройшов за участю лідерів 50 країн Африки та Президента США. Специфіка порядку денного цього заходу і перелік охоплених питань говорять про грандіозні плани керівництва Білого Дому на африканському континенті.

Основні інтереси США в Африці можна розбити на блоки: насамперед це розвиток бізнесу. Серед 54 країн Африки багато держав досягли чималих успіхів. На цьому континенті знаходяться дев'ять із 20 найбільш швидко в останні двадцять років економік світу. Там зменшується рівень бідності, розвивається система освіти, поліпшується здоров'я людей.

Багато країн Африки проводять розумну макроекономічну політику і тримають курс на належне врядування, але інвестицій їм явно не вистачає. У результаті навіть у тих країнах, де здійснюються реформи і забезпечуються високі темпи зростання, досі слабкі показники зайнятості в різних галузях, а робоча сила не знаходить собі застосування.

Як і очікувалося, США зробили багато фінансових заяв, що стосуються інвестицій в країни Африки.

У майбутньому Африка може стати дуже успішним регіоном. Саме тому бізнес США прагне запропонувати свою продукцію, послуги і досвід, щоб допомогти країнам Африки ще більше зміцнити свій потенціал і, як наслідок, забезпечити великі фінансові вигоди для Сполучених Штатів.

Боротьба з тероризмом. У країнах Африки зосереджено до 5 тисяч військових США. Головна база розташовується в Джібуті, де розміщені дрони-безпілотики, які контролюють пустелю Сахель і формування бойовиків Аль-Каїди в Ісламському Магрибі.

Крім Джібуті, опорними базами США всяяна значна частина регіону. У Сомалі Пентагон підтримує боротьбу місцевої 22-тисячної армії з терористичним угрупованням Аль-Шабаб. У Центральноафриканську Республіку транспортні літаки доставили 1700 миротворців з Бурунді і Руанди, однак

США утрималися від участі свого контингенту. У Нігерії розгорнута база з безпілотниками для підтримки французьких і африканських військ у Малі та інших країнах. У Ємені за останні два роки Міністерство оборони поступово продовжувало збільшувати свою присутність, пославши близько 50 висококласних фахівців для навчання і тренування єменських сил безпеки [9].

Водночас варто згадати, що США у своїй політиці щодо Африки переслідують не тільки економічні і військові інтереси. Вашингтон також прагне відстояти свої геополітичні позиції в конкурентній боротьбі зі ще одним претендентом на ресурси Африки – Китаєм.

Висновки з проведеного дослідження. Нині важливість країн Латинської Америки зростає, оскільки їхня політика може істотно змінити геополітичну картину світу. Головний напрям Латинської Америки – це прагнення звільнитися від впливу США й оголосити себе вільним актором на міжнародній арені.

Сьогодні світова спільнота сприймає Африку як перспективний регіон, що динамічно розвивається, який незабаром може стати одним із найбільш бажаних і вигідних напрямів для стратегічного партнерства. Володіючи колосальними природними і людськими ресурсами, цей континент продовжує підігрівати інтерес провідних світових дипломатій.

Підсумовуючи вищесказане, Сполучені Штати Америки мають величезні геополітичні ресурси, одну з найефективніших економічних систем, будучи найбільшою військовою державою планети, володіючи колосальними культурними ресурсами та беручи активну участь у багатьох інститутах глобального і регіонального рівня.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. The CIA World Fact Book 2012, based on total exports and imports. URL: <https://www.cia.gov/library/publications/worldfactbook/rankorder/rankorderguide.html>. (дата звернення: 20.11.2019).
2. Прогноз на десятилетие : США ждет закат, Китай. URL: <http://expert.ru/2015/06/16/stratfor/> (дата звернення: 20.11.2019).
3. США теряют мировую гегемонию. URL: <https://riafan.ru/1103606-ssha-teryayut-mirovuyu-gegemoniyuekspert-ocenil-de-marsh-belgii-v-voprosotorgovli-s-iranom> (дата звернення: 20.11.2019).

4. Соловьев, Э. Геополитический анализ международных проблем современности. Москва : Полис, 2001. № 6.

5. Уткин А. Глобализация: процесс и осмысление. Москва: 2002. 254 с.

6. Мировая гегемония США и Великобритании становится все более очевидной. URL: <https://www.pravda.ru/news/world/07-04-1999/900576-0/> (дата звернення: 20.11.2019).

7. Уткин А. Подъем и падение Запада. Москва : АСТ Москва, 2008. 764 с.

8. Войны «Третьего мира». URL: <http://urokiistorii.ru/article/52156> (дата звернення: 20.11.2019).

9. The future is African – and the United States is not prepared. URL: https://www.washingtonpost.com/news/democracy-post/wp/2018/06/09/the-future-is-african-and-the-united-states-is-not-prepared/?utm_term=.0d5d5348f901 (дата звернення: 20.11.2019).

REFERENCES:

1. The CIA World Fact Book 2012, based on total exports and imports. Available at: <https://www.cia.gov/library/publications/worldfactbook/rankorder/rankorderguide.html> (accessed 20 November 2019).
2. Prohnoz na desiatyetye : SShA zhdet zakat, Kytai. Available at: <http://expert.ru/2015/06/16/stratfor/> (accessed 20 November 2019).
3. SShA teraiut myrovuiu hehemonyiu. Available at: <https://riafan.ru/1103606-ssha-teryayut-mirovuyu-gegemoniyuekspert-ocenil-de-marsh-belgii-v-voprosotorgovli-s-iranom> (accessed 20 November 2019).
4. Solovev E. (2001) Geopoliticheskiy analiz mezhdunarodnykh problem sovremennosti : pro et contra [Geopolitical analysis of international problems of the present: pro et contra]. Moskva : Polys. № 6.
5. Utkyn A. (2002) Globalizatsiya: protsess i osmyslenie. [Globalization: process and comprehension]. Moskva.
6. Mirovaya gegemoniya SShA i Velikobritanii stanovitsya vse bolee ochevidnoy. Available at: <https://www.pravda.ru/news/world/07-04-1999/900576-0/> (accessed 20 November 2019).
7. Utkin A. (2008) Pod'em i padenie Zapada. [The rise and fall of the West]. Moskva : AST Moskva.
8. Voyny "Tret'ego mira". Available at: <http://urokiistorii.ru/article/52156> (accessed 20 November 2019).
9. The future is African – and the United States is not prepared. Available at: https://www.washingtonpost.com/news/democracy-post/wp/2018/06/09/the-future-is-african-and-the-united-states-is-not-prepared/?utm_term=.0d5d5348f901 (accessed 20 November 2019).

Bobrovnik Viktoria

Student

University of the State Fiscal Service of Ukraine

Kolyada Olena

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of International Economics
University of the State Fiscal Service of Ukraine

MAIN INTERESTS OF THE USA IN “THIRD WORLD” COUNTRIES

The purpose of the article. Contemporary international relations are developing under the influence of two opposite tendencies: on the one hand, globalization and growth of global political and financial and economic ties are taking place, and on the other hand, there is regionalization of international relations, deepening of regional integration processes.

Due to its geopolitical position, the foreign policy of the USA has considerable influence on international processes.

Based on the ideological foundations of US foreign policy and its priorities in the post-bipolar system of international relations, one of the main vectors of the United States – the Latin American region – should be considered. The next continent of the periphery to be considered is Africa, as a direct area of interest for the United States.

The main purpose of this paper is to explore the main US interests in Latin America and Africa.

Methodology. The survey is based on the institutional structure of international relations and foreign policy of states, depending on their status.

Results. The United States of America has enormous geopolitical resources, having one of the most effective economic systems, being the largest military power in the planet, possessing tremendous cultural resources, and being active in many global and regional institutions. The main factors of US interest in the regions are the following: energy source, important geostrategic transit hub, and the presence of important US national security interests, given allied relations with several countries in the region.

Practical implications. Particular attention is paid to the current role of the United States in the global geopolitical environment, as well as the major foreign policy vectors in the Third World countries, as the regions covered by us are among the most promising at the present stage of the development of international economic relations. Increased social stratification, showing a large gap between the poor and rich countries, and the growing demands of third world countries that the conditions for their full participation in world politics and the economy as well systematic enrichment of the United States at the expense of peoples of other countries – these factors nowadays give rise to many issues and conflicts that are relevant to discussion. The United States, as a world leader in the world this is under the scrutiny of the world community.

Value / originality. In our work, we consider major regional development trends and the impact of Washington policy on the configuration of forces in Latin American and African regions, especially in the context of international systemic instability. The paper also highlights the impact of US foreign policy on the geopolitical transformation of Latin America and Africa, and the conflicts that arise along this path. It's political the processes that take place in the modern world need detailed study and descriptions to further predict the evolution of the international vector sociopolitical relations.